

Géza J. Holzinger

A sárga levelek szellemei

Az észak-thaiföldi hegyvidéken számos népcsoport él, amelyek nyelvükben és kultúrájukban is jelentősen eltérnek egymástól. A második világháború utáni thai kormány a fejlesztés és az integráció zászlaja alatt elkezdett durván beavatkozni ezen hegyi törzsek életébe. Ennek a folyamatnak a hatására drámai módon megváltozott a társadalmi-gazdasági helyzet, amelyet az erdőirtások és az illegális fakitermelések csak tovább rontottak.

A *mlabri* az egyetlen nomád vadászó-gyűjtögető törzs volt az észak-thaiföldi hegyvidéken. A változások, de leginkább az erdőirtások rájuk voltak a legnagyobb hatással, szó szerint kivágták körülöttük a fákat. Létszámuk mára 300 fő alattira csökkent. Eredetüket a homály fedi.

Egykoron kislétszámú, maximum 15 fős csoportokban vándoroltak az esőerdőkben. Amíg a férfiak elsősorban kisémlősökre és hullókre vadásztak, az asszonyok gyümölcsöket és gyökereket gyűjtögettek. Ha idegenek feléjük tartottak az erdőben, akkor a lehető leggyorsabban, mint a szellemek, eltűntek a sűrűben. Mivel a bizonyíték létezésükre jobbra csak az elhagyatott alkalmi kunyhók voltak, amelyeken a banánlevelek egy hét után már megsárgultak, innen kapták a nem hivatalos nevüket is: „A sárga levelek szellemei“.

Tökéletes szimbiózisban éltek a természettel addig, amíg a thai kormány letelepedésre nem kényszerítette őket. Ami a döntéshozó politikusoknak és a „szakembereknek“ a fejlesztést, az a *mlabrik* számára a vég kezdetét jelentette, és életük innentől fogva gyökeresen megváltozott. Akármennyire is nem szeretnék, a modern világ már ott kopogtat az ajtajukon. Életükben egyik napról a másikra megjelent a pénz, az alkohol, a televízió, és ezzel együtt a szappanoperák hamis világa. Az álmuk, hogy egyszer még szabadon éljenek az erdőben, mára már végérvényesen szertefoszlott. A fiatalok most egy, az egész *mlabri* társadalom számára döntő jelentőségű választás előtt állnak, követik a még megmaradt hagyományait, vagy integrálódnak a thai társadalomba. Hogy mi lesz a jövőjük azt sajnos pontosan még senki sem tudja, de nagy valószínűség szerint végleg eltűnnek. Mivel nincsenek írott emlékeik, egy napon velük együtt a történelmük, a kultúrájuk és a nyelvük is örökre a feledés homályába merül.

1. A vadászathoz elsősorban lándzsát, de különféle csapdákat, csúzlit és parittyát, újabban lőfegyvert is használtak. Az ehhez szükséges eszközöket cserekereskedelem révén szerezték be.

2. A jelenlegi iskolai oktatás egyáltalán nem fontos, az igazi tudás számukra még mindig az erdő állat- és növényvilágának az ismerete, amelyet generációról generációra az idősek adtak át a fiataloknak.

3. Félénk természetükből adódóan nagyon nehéz velük kapcsolatot teremteni, a kívülállókkal egyáltalán nem, vagy csak nagyon-nagyon ritkán érintkeznek.

4. A nem kívánatos etnikai turisták könyöradományai mellett nem maradt más megélhetési lehetőség a számukra, mint napszámosként dolgozni más törzsek földjein éhbérért.

5. Jellemzően nem ismerik a születési idejüket. Az új thai személyi igazolványukban is csak a születési évszám szerepel, amit a kiállító hivatalnok ránézésre állapít meg.

6. A nomád, vadászó-gyűjtögető életformájuk mára már a múltté, azonban az emlékeikben örökre élni fog.